

Kahramanmaraş ve Şanlıurfa Koşullarında Kışlık-Yazlık Bazı Şeker Pancarı Çeşitlerinin Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi

Erdem ERTÜRK¹ Nedim ACAR² Betül ÇAKMAK¹ Doğan GÖZCÜ¹
M. Fatih YILMAZ¹ Mehmet KARAKUŞ³ Erdal ERBİL³

¹Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Kahramanmaraş

²Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, İzmir

³GAP tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Şanlıurfa

✉: erdem.erturk@tarim.gov.tr

Geliş (Received): 03.11.2017

Kabul (Accepted): 15.12.2017

ÖZET: Bu çalışmada 2012-2014 yılları arasında, Ülkemizin Doğu Akdeniz ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinde şeker pancarı üretiminde daha az su kullanmak, şeker fabrikalarına ikinci bir alım dönemi sağlamak, hasat sonrası ikinci bir ürünün ekilmesine zemin hazırlamak ve üretim maliyetlerini düşürmek amacıyla kışlık şeker pancarı yetiştirilebilme olanakları araştırılmıştır. Araştırmada aynı ekim bölgelerinde kışlık ve yazlık şeker pancarı üretimi için en uygun tohum çeşidinin verim ve kalite özellikleri arasındaki farklılıklar belirlenmiştir. Denemeler, 2012-2014 yılları arasında 17 yazlık ve 6 adet kışlık şeker pancarı çeşidi ile gerçekleştirilmiştir.

Yazlık ekimlerde; Kahramanmaraş lokasyonunda en yüksek pancar verimi 11.02 ton/da ile Sentinel çeşidinden, en yüksek şeker varlığı %15.13 ile Achat çeşidinden, en yüksek arıtılmış şeker verimi ise 1.12 ton/da ile Sentinel çeşidinden elde edilmiştir. Kışlık şeker pancarında; Kahramanmaraş Bölgesinde en yüksek pancar verimi 7.59 ton/da ile Ciclon, en yüksek şeker varlığı % 17.21 Giada çeşitlerinde gözlenmiştir. Arıtılmış şeker veriminde en yüksek değeri 0.79 ton/da ile Giada çeşidinden elde edilmiştir. Yazlık ekimlerde; Şanlıurfa Bölgesinde ise en yüksek pancar verimi 9.13 ton/da ile sentinel, en yüksek şeker varlığı 14.31 ton/da ve en yüksek arıtılmış şeker verimini 0.84 ton/da Felicita çeşidinden alınmıştır. Kışlık ekimlerde; Şanlıurfa Bölgesi'nde Giada çeşidinden 9.50 ton/da ile en yüksek pancar verimi, % 14.92 ile en yüksek şeker varlığı ve 1.09 ton/da ile en yüksek arıtılmış şeker verimi değerleri elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre şeker pancarı tarımının Kahramanmaraş ve Şanlıurfa Bölgesinde kışlık olarak yapılabileceği kanaatine varılmıştır. Lokasyonlar arasında verim, şeker varlığı, arıtılmış şeker oranı ve arıtılmış şeker veriminde istatistiksel olarak önemli farklılıklar bulunmuş, çeşitler arasında önemli bir fark bulunamamıştır. Kışlık ekimlerde Franca ve Javaher çeşidi stabil bulunmuştur. Yazlık ekimlerde stabil bir çeşit önerilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Çeşit, kalite, kışlık ekim, şekerpancarı, verim, yazlık ekim.

Determining Yield and Quality Characteristics of Some Winter-Summer Sugar Beet Varieties in Kahramanmaraş and Şanlıurfa Conditions

ABSTRACT: In this study, we have searched the possibilities of using less water in sugar beet production in the Eastern Mediterranean and Southeastern Anatolia Region of our country, providing a second buying period for sugar factories, preparing the ground for planting a second crop after harvest, and growing winter sugar beet in order to decrease production costs. The research also determined the differences between the yield and quality characteristics of the most suitable seed variety for winter and summer sugar beet production in the same sowing areas. The experiments were carried out between the years of 2012-2014 with 17 summer and 6 winter sugar beet varieties. In summer planting; the highest beet yield was obtained from the Sentinel variety with 11.02 ton da-1, the highest sugar content was obtained from the Achat variety with 15.13% and the highest sugar yield was obtained from the Sentinel variety with 1.12 ton da-1 in Kahramanmaras location. In winter sugar beet; In Kahramanmaras region, Ciclon has the highest yield of 7.59 ton da-1 and the highest sugar presence of 17.21% was observed in Giada varieties. The highest value of the purified sugar yield was obtained from the Ciclon variety with 0.79 ton da-1. In summer planting; In the Sanliurfa region, the highest beet yield was taken from Felicita variety with sentinel, the highest sugar content of 14.31 ton da-1 and the highest refined sugar yield 0.84 ton da-1 with 9.13 ton da-1. In winter sowing; In Sanliurfa Region, the highest yield of beet with 9.50 ton da-1, highest sugar content with 14.92% and the highest yield of sugar yield with 1.09 ton da-1 were obtained from Giada variety. According to the findings, sugar beet farming could be done in Kahramanmaras and Sanliurfa regions in winter. There were statistically significant differences in yield, sugar presence, refined sugar ratio and treated sugar yield among the locations, and no significant difference was found between the varieties. Franca and Javaher variety was found stable in winter sowing. The cottage was not recommended as a stable variety in sowing.

Keywords: Quality sugar beet, summer planting, winter planting, variety, yield.

GİRİŞ

Dünyada şeker kamışı ve şeker pancarından elde edilen şeker; üreticisine ve üretildiği ülkenin

ekonomisine büyük yararlar sağlayan ve ikame edilmesi mümkün olmayan stratejik bir üründür.

Dünya şeker borsa fiyatlarını, ticarete hâkim pozisyonda olan düşük maliyetli kamış şekeri belirlemektedir.

Kamış ve pancardan elde edilen şekerler arasında kalite bakımından bir farklılık bulunmamaktadır.

Dünya’da sakkaroz kökenli şeker üretiminin %77’si şeker kamışı, %23’ü şekerpancarından elde edilmektedir.

Dünya’da şeker üretimi 2016 yılında 166 milyon tondur. Brezilya dünya şeker üretiminin yaklaşık % 23’ünü tek başına karşılamaktadır. AB ülkeleri 15 milyon ton şeker üretimi ile yüksek pancar şekeri üreticisidir.

Türkiye’de 2016 yılında 3 milyon 220 bin dekar alandan 20 milyon ton şeker pancarı elde edilmiştir. Üretilen şeker pancarının fabrikalarda işlenmesi ile yıllık 2-2.5 milyon ton beyaz şeker elde edilmektedir. Ülkemizde 2-2.5 milyon ton beyaz şeker kotasına karşılık 3.151.000 ton kapasiteli şeker fabrikaları mevcuttur.

Şeker pancarı tarımında kış ve ilkbahar ekimleri “yazlık pancar” veya “yazlık ekim”, sonbahar ekimleri ise “kışlık pancar” veya “kışlık ekim” olarak adlandırılmaktadır. Bu tanımlar kapsamında şeker pancarı dünyada kuzey yarım kürenin ılıman ve soğuk iklime meyilli bölgelerde yazlık olarak, ılıman iklim bölgesinin alt bölümü ile yarı sıcak iklim bölgelerinde kışlık olarak yetiştirilmektedir. Kışlık pancar İtalya,

Tunus, Mısır, Suriye ve Lübnan gibi Akdeniz ülkelerinde, ABD’nin bazı güney eyaletlerinde, güney yarım kürede Uruguay ve Şili’de üretilmektedir.

Şeker pancarının ülkemizde 1926 yılından beri yazlık olarak yetiştirilmesi kışlık şeker pancarı tarımının ülkemizde yapıyor olmaması projemizin gerekçesini oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı Ülkemizin Doğu Akdeniz ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinde şeker pancarının kışlık ve yazlık olarak yetiştirilebilme olanaklarının araştırılarak, aynı ekim bölgelerinde kışlık ve yazlık şeker pancarı üretimi için en uygun tohum çeşidinin verim ve kalite özelliklerinin belirlenmesidir.

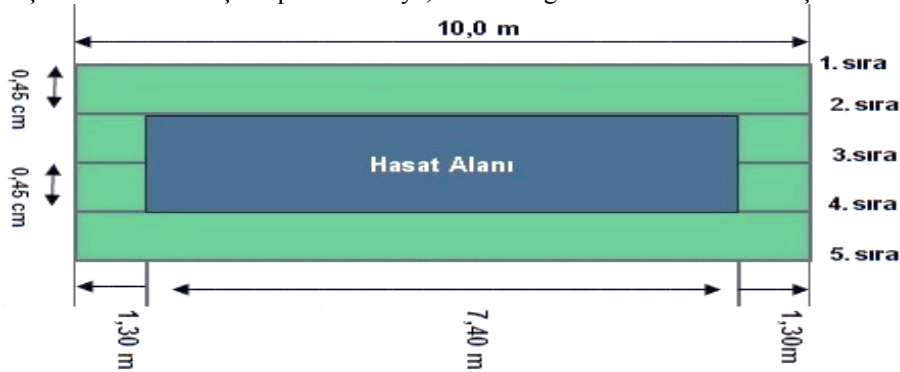
MATERYAL ve YÖNTEM

Ekimlerde 17 adet yazlık 6 adet kışlık çeşitler kullanılmıştır.

Kışlık Şeker Pancarı Çeşitleri: 1. Giada 2.Javaher 3. Franca 4. Vero 5. Barbate 6. Ciclon.

Yazlık Şeker Pancarı Çeşitleri: 1.Achat 2.Coyote 3.Visa 4.Agnessa 5.Begonia 6.Brigitta 7.Calixta 8.Cassandra 9.Cesira 10.Felicta 11.Pauletta 12.Valentina 13.Rosita 14.Amata 15.Diamenta 16.Dioneta 17.Sentinel.

Ekimler Tesadüf blokları deneme desenine göre dört tekerrürlü olarak şekerpancarı ekim mibzeri ile 2-3 cm derinliğe 5 sıralı, sıra arası 45 cm, sıra üzeri 18 cm, sıra uzunluğu 10 m olarak kurulmuştur.

Şekerpancarı kalite analizleri Şeker Analizleri Tekdüzen Metotları Uluslararası Komisyonu (ICUMSA-International Commission of Uniform Methods of Sugar Analysis) tarafından yayınlanarak önerilen resmi analiz metotlarına göre çalışan Betalyser sisteminde yapılmıştır.

BULGULAR ve TARTIŞMA

2013-2014 yılları ile iki yılın birleştirilmesiyle oluşan ve incelenen özelliklere ait analiz sonuçları, ortalama değerler ve oluşan gruplar Çizelge 2, Çizelge 3, Çizelge 4 ve Çizelge 5’de verilmiştir.

Çizelge 2’de görüleceği üzere yıl, lokasyon, yıl-çeşit, lokasyon-çeşit interaksyonları %1 önem düzeyinde önemli bulunurken çeşit, yıl-lokasyon-çeşit interaksyonları önemli bulunmamıştır.

Kışlık şekerpancarı verimi 2012-2013 yılında 8.32 ton/da ile en iyi değeri alırken 2013-2014 yılı 7.23 ton/da değerini almıştır.

Şanlıurfa lokasyonu kışlık şekerpancarı veriminde

8.83 ton/da ile en iyi değeri alırken Kahramanmaraş lokasyonu 6.71 ton/da değerini almıştır.

Kışlık şeker pancarı veriminde 2012-2013 yılı Şanlıurfa lokasyonundan 9.72ton/da verim elde edilirken, Kahramanmaraş lokasyonundan 2013-2014 yılında 6.50 ton/da verim elde edilmiştir.

Lokasyonlar arasında en iyi verim değerini Şanlıurfa lokasyonunda 9.50 ton/da ile Giada çeşidi en iyi verim değerini gösterirken Kahramanmaraş lokasyonunda 7.59 ton/da ile Ciclon çeşidi en iyi verim değerini göstermiştir

Çizelge 3’de görüleceği üzere yıl, lokasyon, çeşit, yıl-lokasyon, yıl-çeşit, lokasyon-çeşit %1 önem düzeyinde önemli bulunurken yıl-lokasyon-çeşit interaksyonunu %5 önem düzeyinde önemli bulunmuştur.

Bu değerlere göre; 2012 yılı yazlık şekerpancarı verimi 8.60 ton/da. En iyi değeri alırken 2013 yılı 7.96 ton/da verim değerini almıştır.

Lokasyonlar arasında Kahramanmaraş lokasyonu değeri alırken Şanlıurfa lokasyonu 7.80 ton/da verim yazlık şekerpancarı veriminde 8.70 ton/da ile en iyi değerini almıştır.

Çizelge 1. Ekiliş ve Hasat

Lokasyon	Ekim Tarihi		Hasat Tarihi		Sulama	
	Kışlık	Yazlık	Kışlık	Yazlık	Kışlık	Yazlık
Şanlıurfa	15 Ekim 2012	24 Mart 2012	24 Haziran 2013	25 Eylül 2012	2	8
Kahramanmaraş	15 Ekim 2012	21 Mart 2012	1 Temmuz 2013	25 Eylül 2012	2	8
Şanlıurfa	11 Ekim 2013	26 Mart 2013	23 Haziran 2014	17 Eylül 2013	4	10
Kahramanmaraş	11 Ekim 2013	20 Mart 2013	23 Haziran 2014	17 Eylül 2013	3	9

Çizelge 2. Kışlık şeker pancarı verimi yıl, lokasyon, çeşit, interaksyonu

Çeşitler	Pancar Verimi (ton/da)								Çeşit Ort.
	Şanlıurfa			Kahramanmaraş			Yıllar		
	2012-13	2013-14	Ort.	2012-13	2013-14	Ort.	2012-13	2013-14	
Barbate	9.06	8.06	8.55 bc	6.89	6.66	6.77 ef	7.97 b	7.36 b-d	7.66
Vero	8.91	7.45	8.18 cd	7.03	6.56	6.79 ef	7.97 b	7.01 d	7.49
Ciclon	11.11	7.22	9.16 ab	8.59	6.59	7.59 de	9.85 a	6.91 d	8.37
Franca	9.55	7.53	8.54 bc	6.67	6.59	6.63 f	8.11 b	7.06 cd	7.59
Giada	10.46	8.55	9.50 a	5.80	6.22	6.01 f	8.31 b	7.38 b-d	7.76
Jawaher	9.20	8.97	9.08 ab	6.56	6.36	6.46 f	7.88 bc	7.66 b-d	7.77
Ort.	9.72 a	7.96 b		6.92 c	6.50 c		8.32 a	7.23 b	
Lok. Ort.	8.83 a			6.71 b					
LSD Yıl	0.348292 **								
LSD Lokasyon	0.348292 **								
LSD Çeşit	0.60325 ö.d.								
LSD Yıl x Lokasyon	0.492554 **								
LSD Yıl x Çeşit	0.853108 **								
LSD Lokasyon x Çeşit	0.853108 **								
LSD Yıl x Lokasyon x Çeşit	1.206481 ö.d.								
C.V. %	10.97								

Çizelge 3. Yazlık şeker pancarı verimi yıl lokasyon çeşit interaksyonu

Çeşitler	Pancar Verimi (ton/da)								Çeşit Ort.
	Şanlıurfa			Kahramanmaraş			Yıllar		
	2012	2013	Ort.	2012	2013	Ort.	2012	2013	
1. Achat	7.40 n-s	7.62 l-s	7.51 i-m	8.63 f-o	8.25 g-q	8.44 d-j	8.02 f-i	7.93 f-j	7.97 d-f
2. Coyote	8.11 h-r	8.81 d-n	8.46 d-j	7.80 j-s	8.82 d-n	8.81 e-j	7.95 f-j	8.81 b-g	8.38 c-e
3. Visa	6.93 p-t	9.08 d-m	7.99 g-l	7.58 l-s	7.41 n-s	7.49 i-m	7.24 i-m	8.25 f-j	7.74 ef
4. Agnessa	8.22 g-q	8.17 g-q	8.20 e-j	9.31 c-k	7.66 l-s	8.49 d-j	8.76 b-h	7.92 f-j	8.34 c-e
5. Begonia	7.70 j-s	10.18 b-f	8.94 c-g	9.70 c-g	8.67 f-o	9.18 c-e	8.69 b-h	9.42 b-e	9.06 bc
6. Brigitta	7.66 l-s	8.46 g-p	8.06 f-k	10.27 b-d	7.58 l-s	8.92 c-g	8.96 b-f	8.02 f-i	8.49 c-e
7. Calixta	7.74 k-s	8.03 i-r	7.88 g-l	9.70 c-g	8.97 d-n	9.33 cd	8.71 b-h	8.50 d-h	8.60 cd
8. Cassandra	6.53 r-u	6.35 s-u	6.44 m-n	10.25 b-e	4.58 v	7.41 j-m	8.40 e-h	5.46 k	6.92 g
9. Cesira	6.47 r-u	5.29 uv	5.88 n	9.68 c-h	5.69 t-v	7.69 h-l	8.07 f-i	5.49 k	6.78 g
10. Felicita	7.51 m-s	6.55 r-u	7.03 k-n	9.53 c-i	7.99 i-l	8.71 c-h	8.47 d-h	7.27 i-j	7.86 d-f
11. Pauletta	8.09 i-r	8.79 d-n	8.44 d-j	9.09 c-b	7.56 l-s	8.32 d-j	8.59 c-h	8.15 f-i	8.38 c-e
12. Valentina	8.04 i-r	9.53 c-i	8.78 c-h	11.49 a-c	9.55 c-i	10.52 ab	9.76 ab	9.54 a-d	9.65 ab
13. Rosita	7.39 n-s	6.76 q-u	7.07 k-m	8.90 d-n	6.93 p-t	7.92 g-l	8.07 f-i	6.84 j	7.49 fg
14. Amata	7.68 l-s	8.37 g-p	8.02 f-l	9.32 c-j	7.73 l-s	8.52 d-j	8.50 d-h	8.05 f-i	8.27 c-e
15. Diamanta	8.70 d-o	7.21 o-t	7.95 g-l	10.66 a-c	8.82 d-n	9.74 bc	9.69 a-c	8.01 f-i	8.84 c
16. Dioneta	6.93 p-t	6.93 p-t	6.93 l-n	8.44 g-p	8.68 e-o	8.56 d-i	7.69 h-j	7.80 g-d	7.74 ef
17. Sentinel	9.35 c-j	8.91 d-n	9.13 c-f	11.86 a	10.18 b-f	11.02 a	10.61 a	9.55 a-d	10.08 a
Ort.	7.67 b	7.94 b		9.53 a	7.94 b		8.60 a	7.96 b	
Lok. Ort.	7.80 b			8.70 a					
LSD Yıl	0.271**								
LSD Lokasyon	0.271**								
LSD Çeşit	0.787**								
LSD Yıl x Lokasyon	0.386**								
LSD Yıl x Çeşit	1.114**								
LSD Lokasyon x Çeşit	1.114**								
LSD Yıl x Lokasyon x Çeşit	1.1575*								
C.V. %	13.6								

Kahramanmaraş lokasyonu 2012 yılın da 9.53 ton/da ile en iyi verim değerini göstermiştir.

Çeşitler arasında 10.08 ton/da ile sentinel çeşidi en iyi verim değerini göstermiştir.

Lokasyon-çeşit interaksyonunu incelediğimizde Kahramanmaraş lokasyonunda Sentinel çeşidi 10.02 ton/da ile en iyi verim değerini alırken Şanlıurfa lokasyonunda 5.88 ton/da ile Cesira çeşidi en düşük verim değerini göstermiş yine Şanlıurfa lokasyonunda Sentinel çeşidi en yüksek verim değerini göstermiştir.

Her iki lokasyon ve ekim döneminde sentinel çeşidi 11.86 ton/da ile en iyi verim değerini de göstermiştir. Ada ve Akınerdem (2011), Konya-İlgın ekolojik koşullarında beş farklı hasat zamanı ile yapmış olduğu çalışmada, kök gövde verimini en yüksek 8,70 ton/da Ada ve ark. (2012), 2010 yılında 8 çeşit kullanarak yapmış olduğu çalışmada, kök gövde verimini en yüksek Valentina (7.35 ton/da) çeşidinden elde etmişlerdir.

Çizelge 4. Yazlık şekerpancarı lokasyonlar arası verim ve kalite farkları iki yıllık ortalama

Lokasyon	Pancar verimi ton/da	Şeker varlığı %	Aritılmış şeker varlığı. %	Aritılmış şeker verimi ton/da	Kuru madde %
Kahramanmaraş	8.73 a	13.64 a	10.94 a	0.96 a	16.17 a
Şanlıurfa	7.70 b	12.61 b	9.76 b	0.76 b	15.37 b
C.V	17	10	10	18	10
LSD%5	0.36**	0.35**	0.04**	0.05**	0.37**

Yazlık şeker pancarı iki yıllık ortalamalarında çeşitler arasında önemli bir fark bulunamamıştır. Lokasyonlar arasında%1 önem düzeyinde fark bulunmuştur. Kahramanmaraş lokasyonu pancar verimi Şeker varlığı buna bağlı olarak aritilmiş şeker varlığı ve aritilmiş şeker veriminde en iyi değerleri almıştır. Kuru madde değerinin yaklaşık 3-5 puan eksiki şeker varlığı değerini yaklaşık olarak vermektedir.

Ada ve Akınerdem (2011), Konya-İlgın ekolojik koşullarında beş farklı hasat zamanı ile yapmış olduğu çalışmada, aritilmiş şeker verimini en yüksek 1.041 ton/da, Ada ve ark. (2012), 2010 yılında 8 çeşit kullanarak yapmış olduğu çalışmada, aritilmiş şeker veriminin en yüksek elde ettiği çeşit Coyote (1.17 ton/da) dir.

Çizelge 5. Kışlık şekerpancarı lokasyonlar arası verim ve kalite farkları iki yıllık ortalama

Lokasyon	Pancar verimi ton/da	Şeker varlığı %	Aritılmış şeker varlığı. %	Aritılmış şeker verimi ton/da	Kuru madde %
Kahramanmaraş	6.71 b	14.99 a	11.28 a	0.76 b	19.43 a
Şanlıurfa	8.83 a	14.10 b	10.24 b	0.89 a	17.80 b
C.V	11	9	9	12	5
LSD%5	0.35**	0.59**	0.73**	0.05**	0.51**

Kışlık şeker pancarı iki yıllık ortalamalarında çeşitler arasında önemli bir fark bulunamamıştır. Lokasyonlar arasında%1 önem düzeyinde fark bulunmuştur. Şanlıurfa lokasyonu en iyi pancar

verimi 8.83 ton/da ve aritilmiş şeker verimi 0.76 ton/da değerlerini göstermesine karşın Kahramanmaraş lokasyonu %14.99 en iyi şeker varlığı ve %11.28 ile en iyi aritilmiş şeker varlığı değerlerini göstermiştir.

Çizelge 6. Kahramanmaraş ve Şanlıurfa İklim Verileri

Lokasyon	Toplam Yağış (mm)				Ortalama sıcaklık (°C)			
	2012	2013	2014	1981-2010	2012	2013	2014	Uzun yıllar
Kahramanmaraş	690	410	510	573	17.9	18,3	17,3	16,8
Şanlıurfa	530	350	450	460	18,1	18,4	19,5	18,4

Çizelge 6 da ki iklim değerlerini ele aldığımızda her iki lokasyonda da 2012 yılı toplam yağış miktarının 2013 yılı toplam yağış miktarından fazla olduğunu görmekteyiz. Pancar verimine buna bağlı olarak yıl, yıl-çeşit interaksyonunda önemli bir etken olduğunu

düşünmekteyiz. Farklı çevre koşulları altında şeker pancarı çeşitlerine ait önemli karakteristik özellikleri araştıran Lisitsyna ve Lisitsyn (1990), çevrenin kök verimi üzerine etkisini % 78, genotip x çevre interaksyonunun ise % 5 oranında etkili olduğunu

bildirirken, Izumiyama (1984) yaptığı araştırmada, çeşit özelliğinin daha ziyade kök verimi üzerinde etkili olduğunu bildirmiştir. Gece sıcaklığının 30 °C bulunduğu günlerde şekerpancarında şeker oranı düşmeye

başlamaktadır. Bu yüzden Kahramanmaraş lokasyonunda şeker oranı kışlık ve yazlık ekimlerde Şanlıurfa lokasyonundan daha yüksektir.

Çizelge 7. Kahramanmaraş ve Şanlıurfa Toprak Analiz Sonuçları

Lokasyon	O. M (%)	Kireç (%)	pH	EC mS.cm ⁻¹	Kum %	Kil %	Silt %	Bünye	P	K
Kahramanmaraş	0.65	15.71	7.52	1.63	48.0	26.72	25.28	SCL	12.52	167.5
Şanlıurfa	2.19	24.7	7.8	0.83	-	-	-	-	4.20	193.2

Kök verimi, şeker oranı ve şeker verimi üzerine yıl, iklim, toprak, çeşit ve hasat zamanının etkisinin önemli olduğunu (Carter ve ark. (1985), şeker pancarında verim ve şeker oranı üzerine çevresel faktörlerin yanında çeşit de istatistiki önem seviyesinde etkili olduğunu ortaya koymuştur (Takada ve ark. 1988).

Bu çalışmadan elde edilen bulgularla diğer çalışmalar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar; yıl, çevre, hasat zamanı ve çeşit özelliklerinden kaynaklanabilir

SONUÇ

Şeker pancarı tarımının Kahramanmaraş ve Şanlıurfa Bölgesinde kışlık olarak yapılabileceği kanaatine varılmıştır. Özgür ve ark., (1983), şekerpancarının Ege, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kışlık olarak yetiştirilebileceği yönünde sonuçlar tespit etmişlerdir, kışlık ekimde hasat zamanlarını Haziran ve Temmuz ayları olarak belirlemiştir.

Yazlık ekimlerde Kahramanmaraş bölgesinde en yüksek verimi (11.02 ton/da) Sentinel çeşidi, en yüksek şeker varlığı (%15.13) Achat çeşidi, en yüksek arıtılmış şeker verimini Sentinel çeşidi (1.12 ton/da) göstermiştir. 2011 ve 2012 yıllarında, farklı çeşit ve ekim zamanlarıyla, yapılan bir çalışmada en yüksek şeker oranı %16.41, şeker verimi 0.97 ton/da olarak belirlenmiştir (Altunbay, 2014).

Kışlık şeker pancarında Kahramanmaraş Bölgesinde en yüksek verimi 7.59 ton/da ile Ciclon çeşidi en yüksek şeker varlığı ile %17.21 Giada çeşidi göstermiştir. Arıtılmış şeker veriminde en yüksek değeri 0.79 ton/da ile Ciclon çeşidi göstermiştir. 2011-2012 üretim sezonlarını kapsayan dönemde kışlık olarak yetiştirilen şeker pancarlarında şeker oranları %14.34-14.43 arasında değiştiği bildirilmiştir (Kıllı ve Altunbay, 2012).

Yazlık ekimlerde Şanlıurfa Bölgesinde ise en yüksek verimi 9.13 ton/da ile Sentinel çeşidi. En yüksek şeker varlığı %14.31 ile Felicita çeşidi en yüksek arıtılmış şeker verimini yine 0.84 ton/da ile Felicita çeşidi göstermiştir.

Kışlık ekimlerde Şanlıurfa Bölgesi'nde en yüksek verimi 9.50 ton/da ile Giada çeşidi en yüksek şeker varlığını %14.92 ile Giada çeşidi aynı zamanda 1.09 ton/da ile en yüksek arıtılmış şeker verimini de göstermiştir.

Kışlık ekimlerde Franka ve Javaher çeşidi stabil bulunmuştur. Yazlık ekimlerde stabil bir çeşit önerilememiştir.

KAYNAKLAR

- Ada R, Akınerdem F 2011. Farklı Zamanlarda Hasat Edilen Şeker Pancarında (Beta vulgaris saccharifera L.) Verim, Kalite ve Hasat Kayıplarının Belirlenmesi. Selçuk Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi, 25(1), 17-25.
- Ada R, Akınerdem F, Öztürk Ö 2012. Şeker Pancarı Çeşitlerinin Bazı Tarımsal ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi. 1. Uluslararası Anadolu Şeker Pancarı Sempozyumu, 20-22 Eylül 2012, S. 173 -177, Kayseri.
- Bilgin Y 1987. Şeker pancarı tarımında vejetasyon seyrinin verim ve kaliteye etkisi. I. Ulusal Şeker Pancarı Üretimi Sempozyumu 3-27 Kasım 1987, Ankara s. 159-175.
- Carter J. N, Kemper W. D, ve Traveller D. J 1985. Yield and Quality as Affected by Early and Late Fall and Spring Harvest of Sugarbeets. Journal of The A.S.S.B.T., Sayı 23, No:1&2, Sayfa 8-27.
- Kıllı F, Altunbay S.G 2012. The effect of cultivar and harvesting dates on root yield and sugar content of winter sown sugar beet. *First International Anatolian Sugar Beet Symposium*, 20-22 September 2012, Kayseri Turkey, pp. 143-146.
- Lisitsyna I.I, ve Lisitsyn E.M 1990. Expression of Varietal Characteristics of Sugar Beet under Different Environmental Conditions. Plant Breeding Abstract. 61(5):4572.
- Özgür O.E, Erdal M 2002. Türkiye'de Kışlık şeker pancarı yetiştirilmesi üzerinde araştırmalar. İkinci Ulusal Şeker Pancarı Üretimi Sempozyumu 10-11 Eylül 2002, Ankara, s. 204-216.
- Takada S, Hiroyuki D, ve Hayashida M 1988. Interaction Between Varietal Characteristics and Environmental Factors. Proc. Japan Soc. Sugar Beet Technol. 30:23-28
- Tayfur H.A, Abacı A.Y 2001. Ekim Mevsimi ve söküm tarihinin bazı şeker pancarı çeşitlerinin verim ve kalite üzerine etkisi. II. Ulusal Şeker Pancarı Üretimi Sempozyumu 10-11 Eylül 2002, Ankara s. 393-401.